

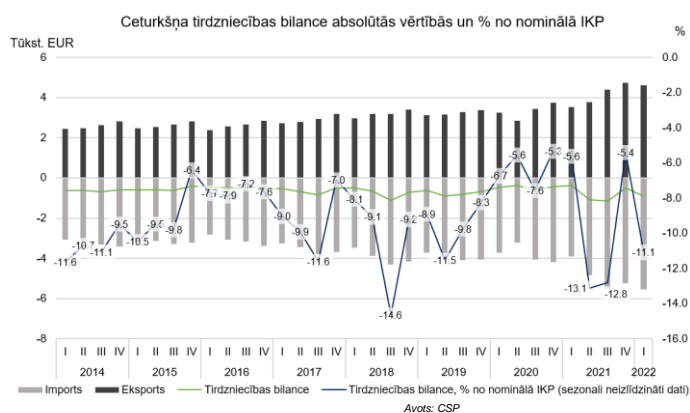
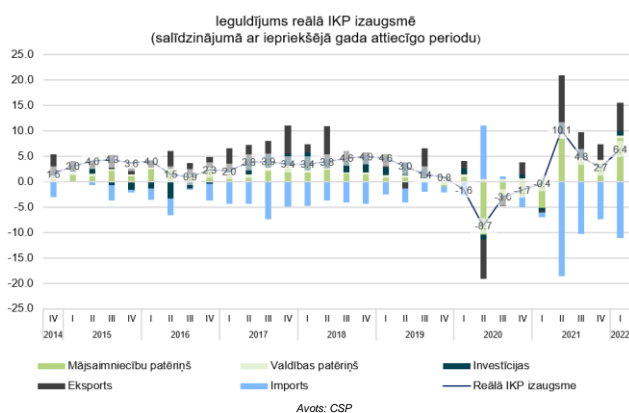
Fiskālās disciplīnas
padome

2022. gada I ceturkšņa makroekonomisko rādītāju monitorings

Saskaņā ar CSP publicētiem datiem, reālais IKP 2022. gada I ceturksnī bija 7,239 mljrd. eiro. Salīdzinot ar 2021. gada I ceturksni, IKP pieauga par 6,4% (sezonāli koriģēti dati), bet salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni pieaugums bija 3,6%. IKP I ceturkšņa struktūrā lielākā pozitīvā ietekme ir bijusi mājāsaimniecību patēriņam (8,5%), eksportam (5,5%), investīciju piensums ceturkšņa rādītājā 1%. Pirmā ceturkšņa noslēdzošais mēnesis iezīmējās ar strauju negatīvu ģeopolitisku pavērsienu, sākoties karam Ukrainā. Tas lika steidzami pārskatīt un gandrīz uz pusi samazināt IKP prognozi un kāpināt inflācijas prognozi. Tomēr pirmā ceturkšņa rādītāji liecina, ka ekonomika bija stabilizējusies pēc pandēmijas krīzes un uzsākusi jaunu izaugsmes ciklu, kas tiks būtiski bremsēts turpmākā gada laikā. Tomēr I ceturkšņa rezultāts var palīdzēt noturēt gada IKP rezultātu pozitīvās vērtībās.

Makroekonomiskie rādītāji (sezonāli izlīdzināti)	2020 faktiskie dati				2020	2021 faktiskie dati				2021	2022 faktiskie dati				Prognoze (09.03.) ¹				2022 g. Izpilde /prognoze
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV	2022	2023	2024	2025	
Reālā IKP izaugsme	-1.6%	-8.7%	-3.0%	-1.7%	-3.8%	-0.4%	10.1%	4.8%	2.7%	4.5%	6.4%	-	-	2.1%	2.5%	3.3%	3.4%	Augstāk par prognozēto	
Nominālā IKP izaugsme	0.2%	-9.4%	-4.2%	-1.8%	-3.9%	2.0%	16.8%	13.4%	13.0%	11.6%	18.9%	-	-	10.9%	6.8%	6.1%	5.8%	Augstāk par prognozēto	
Inflācija (patēriņa cenas)	1.9%	-0.4%	0.0%	-0.6%	0.2%	-0.1%	2.3%	3.8%	7.1%	3.3%	9.2%	-	-	8.5%	3.5%	2.5%	2.0%	Augstāk par prognozēto	
IKP deflatori	1.3%	-1.0%	-1.2%	-0.3%	-0.3%	2.5%	6.7%	8.6%	10.6%	7.3%	12.3%	-	-	8.7%	4.2%	2.7%	2.3%	Augstāk par prognozēto	

Avots: CSP, FDP, FM

Ekonomiskās attīstības priekšrocības 2022. gada I ceturksnī

Pieaug preču un pakalpojumu eksporta vērtība. Preču eksporta vērtība eiro I ceturksnī pieauga par 31,2% salīdzinot ar 2021. gada I ceturksni, tajā skaitā par 30% uz ES valstīm, un 1,8% uz Citām valstīm, savukārt uz NVS valstīm eksports kritās par 0,4%. Kopumā preču eksporta vērtība veidoja 4,62 mljrd. eiro, pārsniedzot 2021. gada pirmā ceturkšņa rezultātu par 1,1 mljrd. eiro. Pakalpojumu eksports I ceturksnī pieauga par 39,4%. Pieaugumā lielākais piensums bija transporta pakalpojumiem (8,7%), citiem saimnieciskās darbības pakalpojumiem (+10,8%) un braucieniem (+14%). Preču un pakalpojumu vērtības pieaugums tiek aprēķināts pēc vērtības eiro, nevis pēc fiziskā daudzuma. Tādēļ augoša cenu līmeņa periodā šis eksporta pieaugums vērtējams kā pozitīvs faktors, tomēr atzīmējot inflācijas riskus ekonomikai kopumā.

Rūpniecībā turpinās izaugsme, lai gan apgrozījums apsteidz izlaides apjomu. Rūpniecības produkcijas pieaugums I ceturksnī bija vidēji 4,2%. To nodrošināja labi pieaugumi ieguves rūpniecībā (+11%) un apstrādes rūpniecībā (+7%), tomēr dēļ 14,3% lejupslīdes elektroenerģijas un gāzes apgādes nozarē kopējais ceturkšņa pieaugums lēnāks nekā iepriekšējos ceturkšņos. Apstrādes rūpniecībā I ceturksnī produkcijas izlaides pieaugums 28,3%, kur ievērojams devums ir koksnes un koka izstrādājumu ražotājiem (+11,4%), kā arī Citām apstrādes rūpniecības nozarēm (7,3%) un arī ķīmisko vielu ražotājiem (3,3%). Lai gan rūpniecība stabili nodrošina IKP pieaugumu, kopš 2021. gada vērojama nesabalansētība nozares apgrozījumam 3-4 reizes pārsniedzot produkcijas izlaides apjomu.

Strauji aug mazumtirdzniecības apgrozījums. Faktiskajās cenās mazumtirdzniecības apgrozījums I ceturksnī pieauga par 25,1%, bet 2015. gada salīdzināmās cenās pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu par 12,7%. Faktisko cenu izteiksmē apgrozījums ievērojami pieauga nepārtikas preču mazumtirdzniecībā un (+12,7%) un auto degvielas mazumtirdzniecībā (+7,2%), it īpaši martā.

Bezdarba līmenis kopumā turpina samazināties. Reģistrētais bezdarba līmenis I ceturksnī bija 7,3%. Lai gan salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni tas palielinājās par 0,2 % punktiem, gada griezumā tas samazinājies par 0,8 % punktiem. Samazinās ilgstošo bezdarbnieku skaits. - to īpatsvars bezdarbnieku skaitā I ceturksnī bija 27,8%, jeb par 4,5 % punktiem mazāk nekā iepriekšējā ceturksnī, un salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo ceturksni, tas ir samazinājies par 1,5 % punktiem.

Ekonomiskās attīstības ierobežojumi 2022. gada I ceturksnī

Inflācija sāk apdraudēt izaugsmi. Inflācija pirmajā ceturksnī sasniesusi 9,2%. Strauji kāpa cenas ar mājokli saistītām precēm un pakalpojumiem (+11,9%), pārtikai un bezalkoholiskajiem dzērieniem (+11,8%), ar transportu saistītām precēm un pakalpojumiem (+17%). Tā kā vairākumam Latvijas iedzīvotāju šīs pozīcijas pamatā veido patēriņa grozu, turpmāks inflācijas kāpums var novest pie tik pat strauja iedzīvotāju pirktspējas krituma, kam sekos recesija, vai būtiska IKP izaugsmes bremsēšanās.

Strādājošo ienākumi aug lēnāk par inflāciju. Šī gada pirmajā ceturksnī bruto darba samaksa pieauga par 6,9%, salīdzinot ar iepriekšējo gada pirmo ceturksni, bet salīdzinot ar 2021. gada pēdējo ceturksni mēneša vidējā darba samaksa samazinājās par 2,9%. Vienlaikus pastāvēt straujam inflācijas kāpumam, turpmākos mēnešos ir risks samazināties algoto darbinieku pirktspējai un patēriņam kopumā.

Kāpj ražošanas izmaksas. Ražotāju cenas apstrādes rūpniecības nozarē vidēji šī gada pirmajā ceturksnī pieauga par 19,5%. Lielākā daļā apstrādes rūpniecības apakš nozaru, ražošanas procesa sadārdzinājumu izjūt jau kopš 2021. gada nogales, bet daļai, straujās ražošanas izmaksu

¹ 09.03.2022. Koriģētās makroekonomiskās prognozes (Sankciju scenārijs) | Fiskālās disciplīnas padome (fdp.gov.lv)

pieaugums iezīmējās tikai šī gada pirmajā ceturksnī. Izmaksu kāpums apgrūtina darbību arī būvniecības nozarē, pirmajā ceturksnī būvniecības izmaksas kāpa par 14%, t.sk. par 30% kāpa materiālu izmaksas.